

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ.
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többzsöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Gromon Dezső üdvözlése.

Gromon Dezső honvédelmi államtitkár tizenöt éves államtitkári jubileuma alkalmából folyó hó tizenharmadikán, szerdán, szülővármegyéjéből mintegy harmincan keresték fel és üdvözölték.

Az üdvözlésnek nem volt hivatalos jellege, mert ez, az államtitkár határozottan kifejezett óhajára elmaradt, de ez óhaj nem akadályozhatta meg az alább megnevezett tisztelőit és ismerőseit, hogy a szülőföldnek, illusztris fia iránti, igaz szeretetét, tiszteletét és háláját ki ne fejezzék.

Az érzelmei közössége hozta magával azt a spontán üdvözlést, a mely a mondott napon a fővárosban lefolyt, és bár mint említők, az ünneplésnek nem volt hivatalos formája, az ott megjelentek teljes mérvben az egész vármegye érzelmeit tolmácsolták.

Gromon Dezső három évtizedet meghaladó közpályáján, az általa elfoglalt előkelő állásokban mindenkor megőrizte szülővármegyéje iránti őszinte ragaszkodását. E vármegye közügyeinek lelkes harcosa volt ő mindenha, munkálkodott és fáradt e vármegye jólétének előmozdítására és a vármegye jogos érdekeinek kivívásában mindig benne birta és tisztelte legfőbb védőjét és pártfogóját.

A szülőföld iránti ragaszkodását a közélet teréről átvitte e vármegye összlakosságára is és ebben tiszteletet és hálát tudott maga iránt kelteni, hisz százan és százan vannak, a kik ügyesbajos dolgaikban tőle vártak és nyertek jó tanácsot és igazságot.

Közpályájának emlékezetes fordulóján, tizenöt éves államtitkári jubileumán, e vármegye összlakosságának szívében lángra lobbant az iránta táplált szeretet, tisztelet és hála érzelme.

Az emberi szív legszebb, legmagasztosabb érzelmeinek e szent háromságával üdvözölte őt szülőföldje hálás népe nevében a nagyszámú, közéletünk vezérei és előkelő tagjaiból álló társaság.

De lelkeben ott volt az egész vármegye, a mit legigazabban és legfényesebben az is tanusít, hogy e vármegye minden községéből üdvözítő táviratot kapott.

Az ő jubileuma, ünnepe volt ez egész nagy vármegyének és ezrek és ezrek szívéből szállt fel a fohász a mindenhatóhoz, hogy szent áldásaival árássa el: ad multo.

A vármegyei küldöttség tisztelgéséről és fogadtatásáról tudósítónk a következőkben számol be.

A tisztelgő küldöttség.

A tisztelgő küldöttség a következő tagokból állt: Bedő Albert orsz. képviselő, Balogh Ernő dr. ügyvéd, a „Bácska” szerkesztője, Bezeredy István orsz. képviselő, Ertl József nagybirtokos, Ertl János nagybirtokos, Egl József apát-plébános, Fejér Gyula apát-plébános, Fernbach Antal nagybirtokos, Falcione Gusztáv keresk. tanácsos, Houdt Imre gyógyszerész, Hipp Dezső főszolgabíró, Jedlicska Béla kir. közjegyző, Kozma László orsz. képviselő, Koczár Zsigmond kir. tanácsos, kir. közjegyző, Karácson Gyula vármegyei alispán, Kovács Pál orsz. képviselő, Latinovits Pál orsz. képviselő, Latinovits Gyula főszolgabíró, Latinovits János főrendiházi tag, Latinovits Géza orsz. képviselő, Molnár Károly orsz. képviselő, Nagy István ügyvéd, Pinkovits József orsz. képviselő, Pethő János kir. aljárásbíró, Széchenyi József orsz. képviselő, Szemző Károly főszolgabíró, Trischler Ferenc zombori polgármester, Vojnits István vármegyei főjegyző, Vojnits Sándor orsz. képviselő, Vissy Károly kir. közjegyző, Zákó Milán orsz. képviselő, Zákó István dr. ügyvéd.

A társaság kedden délelőtt 11 órakor adott találkát az „Angol királynó” szálló emeleti éttermében, a honnan díszes kocsisorban rohogott fel a budai várba, a honvédelmi miniszterium palotájához, a hol egy tanácssteremben várta az ünnepeket megőrzését.

Féltizenkettőkor a teremben hatalmas éljenzések között jelent meg Gromon Dezső, kihez báró Vojnits István a következő nagy hatást keltett beszéddel üdvözölte:

Báró Vojnits István beszéde.

Nagyméltóságú államtitkár ur!

A Nagyméltóságod kiváló személye iránt általunk mindenkor táplált őszinte tisztelet és ragaszkodás érzelmeivel jelentünk meg a mai napon Nagyméltóságod előtt, hogy 30 éves közszolgálati és 15 éves államtitkári működésének évfordulója alkalmából lelkünk mélyéből szívünk egész melegével üdvözöljük.

Nem szándékozom eme 30 éves nyilvános szereplésre visszapillantva beigazolni azt, hogy Nagyméltóságod nagy tehetése és tetteire által elért minden egyes polcot mily lelkiismeretes pontossággal töltötte be; nem említem ama fényes sikereket, melyeket legdrágább és legféltettebb nemzeti intézményünk, a magyar királyi honvédség fej-

lesztése és emelése körül elért; legkegyelmesebb urunk és királyunk kegyének ama számos sugara, mely Nagyméltóságod felé irányult, a honvédelmi miniszter urnak Nagyméltóságodhoz legutóbb intézett üdvözlése ezt a legilletékesebb helyről eléggé méltatta.

De nem mulaszthatjuk el felemlíteni ezt, melynek elbírálására magunkat hivatottaknak és illetékeseknek ismerjük és melynek tudata mindannyiunk lelkét örömmel és lelkesedéssel tölti be.

Nagyméltóságod egész nyilvános működése és szereplése alatt sokoldalú és nagyhatású elfoglaltsága mellett is mindenkor a legnagyobb szeretettel karolta föl és jutatta eredményre vármegyénk, városaink méltányos és jogos óhajait; mindenkor talált időt és módot arra, hogy vármegyéje szűlőit meghallgatva, kérelmeiket lehetőleg teljesítse; bármily állásban, bármily körtől-mények között barátságát, szeretetét tisztelői, barátai iránt megőrizte.

Ép ezért engedje meg Nagyméltóságod nekünk azt, hogy mi igaz hívei és tisztelői, kik szívünk sugallatát követve, oly szerencsések lehetünk ma itt megjelenhetni — ha mindjárt Nagyméltóságod határozott óhajára képest a hivatalos színezet elkerülésével is — részt kérjünk ama örömtünnepeben, melynek Nagyméltóságod képezi tetőpontját.

Fogadja kegyelmes uram őszinte örömtünk és szerencseáhívatainkat azon alkalomból, hogy vármegyénk szűlőit és gyermekeit ily fényes állásban a 15. évforduló alkalmából üdvözölhetjük; vegye biztosítékát annak, hogy az igaz szeretet és nagybecsűlés szétépphetlen kapcsolai azok, melylyel bennünket Nagyméltóságodhoz fűznek és kérjük az Egek Urát, hogy Nagyméltóságodat, a mi Gromon Dezsőnket tetidus pályáján még igen soká éltesse!

Gromon Dezső válasza.

Méltóságos báró főispán ur!

Mélyen tisztelt uraim!

Kittüntető figyelmük, ragaszkodásuk és baráti jóindulatuknak megjelenésük által tanusított jele a legmélyebben meghat.

Bácsmege részéről hosszú közpályám alatt a gyengédség annyi jelével találkoztam, annyi szívből jövő kittüntetésben részesültem, hogy ez elért sikereim egyik legékebb és legértékesebb koszorúja.

Bácsmege, az én kedves szülőmégym felkeresett engem az öröm és dícsőség napjaiban, felkeresett engem a sors által reám mért nehez és szomorú időkben is, a miből azt a tudatot merítettem, hogy Bácsmege mindig velem érez, miként az én szívem dobbanása is anyamegyémé.

Nemes és tiszta baráti érzelmeiknek köszönhetem, hogy most harminc éves közpályám és tizenöt éves államtitkári működésem alkalmával ismét ily kittüntetésben részesülök.

A „BÁCSKA” tárcája.

PREMIÉREK.

Görög rabszolgá, operette 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall, zenéjét Sidney Johnes. **Katonák,** színmű, írta Thury Zoltán. **Gyurkovics leányok,** életkép Herzeg Ferencétől.

I. Görög rabszolgá.

1899. november 13.

Heliadorus (Deák Péter) bűvésznek van egy csodaszép leánya, a cselszövő Aspasia, ki fiatal vére minden forróságával megszeret a híresen szép görög rabszolgát: Diomédet (Gyárfás Ödön), kiről Archias szobrász (Lorándi) már görög istenek szobrai mintázta. Heliadorus nagy bűvész hírében áll, midőn egy izben felkeresi őt Marcus Pomponius római polgármester s különböző Tiberiszbe lökés terhe alatt meghagyja a bűvésznek, hogy Antonia római hercegnő szívét (Dulics Mariska) varázsolja az ő szívéhez. Heliadorus nagy zavarban van, mert a feladat szerfelett nehéznek ígérkezett, már azon szempontból is, hogy Róma érdemes főpolgármesterét, Pomponius nem igen áldották meg az égiek bájjal, kellemmel s egyéb hü földi javakkal. Heliadorust leánya, Aspasia menti ki a binárból, illetőleg a Tiberiszből. Ravasz tervet sző Pomponius szerelme érdekében. Antonia hercegnő beleszeret földi szerelme az Archias által, Dioméde rabszolgá után mintázott szoborba. Mivel azonban a szobor még a pásztorok édes kéjei közepett sem hevül szerelmi lázra, Heliadorus becsmérszi Irisz (Gy. Lónyai Piroska) segélyével az eredeti Diomédet az Antonia kertjébe. Dioméde azonban Aspasiát szereti s hiába biztatgatja a szépséges hercegnő a gönyörű görög rabszolgát, hogy ne legyen olyan vad, Dioméde nem gyul lángra s Antonia hercegnő forró karjai nem pezsdítik a szerelem lázára vérét. Végre is egy éjszakát kér Antonia az ő gyámoltalan Diomédjétől s Dioméde megígéri, hogy azon az éjszakán bevezeti a szerelem szentséges titkaiba. A randevura azonban az élő Dioméde helyett az Archias által Dioméde után mintázott szobrot csempézik Irisz és Aspasia s Antonia hercegnő midőn szerelemtől liheg

ajakkal veti magát az ő imádott Diomédjára, felharsan színhosszat a kacsaj, előtör a saturnáliák ünnepén vigadó római nép s kikacagják a gögös Antoniat, ki egy kőszobornak ad — randevut. Ez volt a csel, melyet azért szöttek, hogy aztán a megalázott Antonia elfogadjja a főpolgármester ur szerelmét. A harmadik felvonásban azután, mint rendezés, ki-ki megtalálja a párját. Antonia megbocsájtja a cselért. Aspasia Dioméde lesz, Irisz Archiaszé.

Ez a meséje az operettnak. Csinos, kedves libretto. Fűszerezve eredeti, szellemes ötletekkel.

Zenéjét a Gésák nagynevű szerzője, Sidney Johnes komponálta.

Színes, dallamos zene. Lány, kellemes, megnyerő. Értékesebb és tartalmasabb, mint a Gésák zenéje, bár nem annyira könnyed. Szín, báj ömlik végig az egész operett-zenén s a felvonások fináléi ritka erővel és bravúrral vannak megkomponálva.

Az előadás különben az operett személyzet bemutatkozója volt.

Az est lelke a zombori közönség régi kedvence: Pálffy Nina volt. Aspasia pompás szerepében brillirozott s temperamentumos játékával, kellemes koloratúrájával messze túl emelkedett az operett-ensamblén. Tapsviharral bonorálta a ház a bájos primadonna gyönyörű koloratúr-partitit s majd minden énekszámát megújratja. A legfinomabb pianóknál épp oly tisztán intonált, mint a finálé fortissimóiban. Hangja épp oly tiszta és kellemes, a mennyire tiszta és érces. Játéka diszkrétan rutinírozott. Nem a frivol orfeum-jargon az ő szférája, hanem a könnyed, szinte franciásan szalonias pikantéria. Nem a leirhatatlan toalet-darabok csipkefodrainak a szellőztetésében keresi a művészetet, nem a koket, chantan-primadonna rafinériáival hódít, de könnyed, természetes eleganciával, kifejezesteljes organumával és gazdag zenei és énektudásával.

Gy. Lónyai Piroska Irisze kedves alakítás volt. Hangja bár kis terjedelmű és kevésbé iskolázott, különösen a Pálffy Ninával előadott duettek akeptálható volt. A játékán nagy gyakorlat ömlik el. Dulics Mariska Antonia hercegnő szerepében keresetlen egyszerűségével jó benyomást keltett. Heliadorus bűvész szerepét Deák igazgató mókázta végig. Extemporizálásai, bár nem ki-

vétel nélkül, de sikerültek voltak. Kupléit megújrázták. Beecsköztől (Pomponius) többet vártunk volna. Haladatos szerepét nem eléggé használta ki. Gyárfás Ödön tulságos páthosszal fojtta fel Dioméde szerepét. Baritonjáról nem irhatunk, mert az előadás előtt jeleztek, hogy rekedt és a közönség elnézését kéri. Ezzel kapcsolatban megjegyeztük, hogy előkelőbb vidéki színpadokon már felhagytak azzal a mucsai tempóval, hogy a függöny felgördültek kérjenek könyörtöletet egy és más tagok számára a rendezők, hanem ezeket a baleseteket egyszerűen jelzik a foyerben levő fekete táblán.

A karok, különösen a férfiak gyengén működött. Ugy annyira, hogy a zenekar, különösen a finálékban valóságos elnyomta az énekkart. Három kóristával nem is lehet Sidney-operettet produkálni.

A rendezés különben gyors volt és élénk.

II. A katonák.

1899. november 14.

Udvardy Pál (Palágyi) főhadnagy bravúrosan megírt tragikus esete annak idején nagy szenzációt keltett a magyar drámai irodalom horizontján. A Vigszínház pompás kiállításban mutatta be Thury Zoltán e különös darabját s mióta a vidékre is lekerültek a Katonák, Udvardy főhadnagy igen váltakozó szerencsével bukkan fel a vidéki rivaldák publikuma előtt.

Udvardy Pál eladósodott katonatiszt, kit a nyomorúság idegessé, tífelméltenné, lelki betegé tett. Tépeldök a katonatiszt sorsa felett s arra a konklúzióra jut, hogy az állam és a társadalom a katonatisztekkel szemben támasztott óriási igényekkel belehajítja azokat a morális züllésbe és vagyoni csödbe. Reform-terveken dolgozik s célja a katonai intézményt polgári alapokra fektetni. E végből memorandumot is szerkesztett már s felküldötte a miniszterhez. Közben egyik hitelező jobban szorongatja mint a másik s a kétségbeesett tiszt, hogy az árverést kikérülje, a kantinostól kér kölcsön 300 forintot — becsteltetésre. A határidő lejár, pénze nincs s a feleségét Annát (Murányi Juliska) kenyérszeríti, hogy kerítsen az apjától Pető Balint földbirtokostól 300 frtot. Anna — kit már szintén teljesen kifárasztott az állandó küzdelem a létért — meg is kéri atyját, de Pető Balint megtagadja leányától a 300 frtot. Eppen tanuja ez eset-

A mit a főispán ur szép beszédében érdemtelül fölhozott, az tulajdonképen nem érdem, hanem hazám, megyém, választókerületem és az egyesek iránti kötelességem becsületes betöltése volt.

Szó nem képes kifejezni halámat a felejthetlen ovációért, fogadják tehát a hála egyszerű szavait azon kijelentésem mellett, hogy amint eddig bizalmuk, barátságos jó indulatuk és közműködésém iránt nyilvánított meglegedésük volt az én éltető erőm és legszebb jutalmam: úgy a jövőben is ez lesz az én irányítóm és fokozott törekvésem az leendő, hogy ezt a számtalanszor tapasztalt bizalmat mint becses kincset magamnak megtartsam.

Fogadják ismétlen hálás köszönetemet megjelentésként.

Dörgő eljenzés közt zárta be egy a főispán üdvözlő beszédét, mint az államtitkárnak erre adott megleghangú választát.

Gromon Dezső a megjelentekkel szíves társalgásba bocsátkozott, sőt, hogy ne csak a szívnek és léleknek tétecsék elég, ismert gavallérságánál fogva egyszerre egy pompás, hideg büffet varázsoltatott a megjelentek elé.

Nemsokára azon örvendetes hírt vette a társaság, hogy Fejérváry Géza báró is fogadja a társaságot, mely Gromon Dezsőtől az ő termébe vonult.

Tisztelgés a m. kir. honvédelmi miniszternél.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter előtt, ki a tisztelgőket a legnagyobb előzékenységgel fogadta, báró Vojnits István főispán tolmácsolta a megjelentek érzelmeit.

Abból az alkalmából — ugymond — hogy vármegyénk szülöttét 15 éves államtitkári működésének évfordulója alkalmából üdvözölték, nem mulaszthatjuk el azt, hogy az előtt a férfin előtt is kifejezzük hódolatlunkat, a kinek bölcs vezetése adja meg azokat az eszméket, a melyek által nemzeti büszkeségünk, a m. kir. honvédség mai magas nivójára emelkedett.

Kijelenti, hogy örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy érzelmeiket személyesen is kifejezésre juttassák.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a legnagyobb hálával fogadja, hogy a bácskaiak őt is felkeresték. Mindig rokonszervvel és érdeklődéssel viseltetett irántuk. Örül, hogy kiváló munkatársa, Gromon Dezső ünnepeltetése alkalmából őt is felkeresték.

Meg van győződve, hogy a honvédség fejlődése oly módon áll, hogy az a legnehezebb körülmények között is megfogja tenni kötelességét.

Ez azonban nem az ő érdeme, hanem — miként mosolyogva megjegyzi — ha neki valami érdemtelül tudandó be, hogy az az, hogy a jó Isten 15 éven át jó egészséggel áldotta meg, de legfőbb érdeme ez az országának, mely, ha bármi szükség volt a honvédség fejlesztésére, azt neki mindig készséggel megadta, tehát Bácsmegeye és annak polgársága is. Örül, hogy a megjelentekkel az este megtartandó estében közelebbről is meg fog ismerkedni.

Báró Vojnits István főispán ezután a miniszternek egyenként bemutatja a jelenlévőket, a kikkel a miniszter szívesen kezet szorított.

Ezután a társaság még egyszer visszament Gromon államtitkárhoz és egy hatalmas és dörgő eljenzés után visszahajtottak a váról.

A diszbankett.

Este hat órakor a tisztelgők a „Continental“ szálló termébe gyűltek össze, a hol az ünnepelt államtitkárt tisztelőre fényes bankett volt.

A bankett menüje a következő volt:

Bière Sherry	Potage à l'Impériale Bouchées à la Reine Homard en belle-vue
Rüdesheimer Chateau Pontet Canot	Filets de boeuf aux crépinettes Jambon d'York Sorbeth à l'Ananas Faisans rôtis

nek Marjai Sándor földbirtokos (Gyárfás Ödön) — ki imádója Udvardynak — s azonnal felajánlja tárcáját. Nagy babozás után az asszony elfogadja a tárcát, de abból csak 300 frtot tart meg, amennyi éppen férjenek szükséges. Adja azután a pénzt a szorongatott Udvardy főhadnagynak, ki azt, azon hiszében, hogy apósától kapta, meg is akarja tartani. Előbb azonban megköszöni apósának a pénzt s ekkor derül ki, hogy nem az öreg Pető adta a pénzt, hanem Marjai. Udvardy Pál, kit dűbe szinte örvöngésre ragad, a földre teperi nejét és úgy sziszegi az arcába:

— Szeretőd-e Marjai?

És az arcába vágja a 300 frtot. A harmadik felvonásban lelküldik a miniszteriumból a memorandumot azon megjegyzéssel, hogy Udvardy ellen, mint a hadsereg vezedelmes egyén ellen vizsgálatot indítson a parancsnokság. Utolsó reménye is porba dől. Neje, kitől utóbb hevessegeért bocsánatot kér (?) nem bocsájt meg (!) s épp a legválságosabb percei között hagyja el. Hiába azután már atyjának, az ősz Udvardy Ferencnek (Vadász Lajos) vizsgálatása, Pál főhadnagy megcsókolja kis gyermekét és szíven lövi magát.

Tendenciájában erős, találó, részleteiben frappans, szinte elragadóan szép ez a darab. De nem szerves, koncepciója nem egész és nem világos. Udvardy főhadnagy ideges, abnormális ekszisztencia, ki az által, hogy a harmadik felvonásban bocsánatot kér nejétől, eiköveti a legnagyobb következetlenséget és a darab drámai értékét alapjában megingató baklövés.

Ugyan miért kér bocsánatot? Azért, mert a felesége firtelt és ölekezett Marjai urral? Ez az asszony nem érdemli meg, hogy tőle Udvardy főhadnagy bocsánatot kérjen. Ez az asszony igen lelketlen perszonának mutatkozott akkor, midőn épp a legkritikusabb pillanatban hagyta el férjét, azt a férjét, kinek vagyoni pusztulásában neki is volt tetemes része.

A lélektan különben sok bukfenecet vet Thury darabjában. Alakjai sem egészséges, épesz emberek. Idegesek, lelki nyomorékok. Színezése is túlságosan erős s a kép, mit alapjában produkál, nyomasztóan sötét. Az író pesszimizmusa ömlik szét a dráma minden ízében, bár jeleneteiből kicsillag a komoly, gondolkodó fő, a gazdag drámai ér és a poétalélek forró szenvedélye.

Pommery & Greno

Salade française
Compôte à la Princesse
Parfait Continentale
Fruits
Fromage
Pâtisserie
Café
Cognac

Rivière Gardat & Cie.

Megjelent itt Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter és Cseh Ervin horvát miniszter.

Az ünnepelt államtitkár pont 6 órakor jelent meg báró Vojnits István főispán és a vármegyei országgyűlési képviselők kíséretében. Az összegyűlt társaság lelkes éljennel üdvözölte az ünnepeltet. Azonnal az asztalhoz tlt, a hol jobbján Fejérváry Géza báró, honvédelmi miniszter, balján Cseh Ervin horvát miniszter foglalt helyet. Fejérváry Géza báró mellett Széchenyi József országgyűlési képviselő, Cseh Ervin mellett Karácson Gyula vármegyei alispán tlt. Vele szemben báró Vojnits István főispán, Bedő Albert dr. és Latinovits János foglaltak helyet.

Felköszöntők.

A pecsenyénél Bedő Albert dr. emelt szót és a vármegyei országgyűlési képviselők nevében köszöntötte fel Gromon Dezsőt.

Utána Karácson Gyula vármegyei alispán mondott határos áldomást az ünnepeltre. Lelkes szavakban méltatta kiváló érdemeit, a melyeket az ünnepelt három évtizedet meghaladó közpályáján önzellen és fáradhatatlan tevékenységével szerzett.

Jedlicska Béla n. palánkai kir. közjegyző Gromont, mint a tovarisovai választókerület képviselőjét éllette, aki nemcsak választóinak bizalmát érdemelte ki, de kiérdemelte azt, hogy kerületének minden lakója mint igazi jöltevejeért imádkozik naponta érte az egek urához.

Beszéde fonalán egy igen szép hasonlattal élt. Százhuszonnyolc szegény ember küldött — ugymond — a kerületből Gromon Dezsőnek haláját kifejezendő, üdvözlő sürgűnyt. Nemsokára ezek a szegények a kerületben, hanem szegények vagyunk mi ott valamennyien, szegények a közönet és elismerés kifejezésében azért a sok jóért, amit öccellenciája mindannyiunkkal tett.

Utána nagy figyelem és érdeklődés mellett poharat emelt Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter. Beszédének nagy hatása volt nemsokára a megjelentekre, de magára az ünnepeltre is.

Örömeinek adott kifejezést, hogy a bácskaiakkal együtt vehet részt Gromon üdvözlésében és lelkes szavakban méltatta működését.

Majd ezután Gromon Dezső szólalt fel és köszönetet mond Bedő Albertnek képviselőtársai ragaszkodásáért, az alispánnak szíves szavaiért és a palánkaiaknak, a kiknek küszöbület, hogy 30 évvel ezelőtt megnyitották előtte a közszerelést utját.

Kozma László országgyűlési képviselő emelkedett fel ezután szólásra és a következő remek beszédet mondotta:

Kozma László beszéde.

Tisztelt Uram!

Ennek a fehér asztalnak — melyet mi bácskaiak itt az elismerő szeretet külső szertartásaképen megterítettünk — eszmei jelentőségét semmi sem emelhetne volna jobban, mint emeli az: hogy asztalunknál, minket kíváloan megtisztelőleg, az országos kir. kormánynak két tagja is helyet foglal.

Egyik oldalán itt van a horvát-szlavon miniszter, Cseh Ervin ónagyméltóságának nemes alakja, a kinek szíves megjelenése mintegy belehuzza ünnepélyünkbe a családi vonást egyfelől azon rokoni köteléknél fogva, mely őt asztalunk középpontjához, a mi Gromon Dezsőnköz csatolja; másfelől azon érzelmi nüzus kapcsán, hogy ő is Bács-Bodrogh megye gyermeke, ő is Bácsország egyik dicsekedése.

A másik oldalon Magyarország honvédelmi minisztere, Fejérváry Géza báró.

Okegyelmessége ugyan jóformán letette magát ma előttünk Ós-Budavárában, nála való délelőtti tisztelgésünk alkalmával; azaz igyekezett magát letenni, Önök valamennyien tanuim erre Uraim. De sietek megállapítani, hogy öccellentiájának ebbeli igyekezete teljesen eredménytelen maradt.

Különösen két kifejezése cseng vissza ftlemben azokból, a miket tőle hallottunk; mind a kettőben az ő katonás lényének, az ő aranykedélyének fényes zománca csillog.

Egyik mondása szerint a mi nála való tisztelgésünk erjesztő anyaga tulajdonképen és egészben csak annyi volna, hogy „ő tizenöt esztendeig egészséges volt“. Hát mi ebből az egészségből minél többet kívánunk neki is, magunknak is, de a nemzet számára is. Mert bizony bizony ritka, kiváló minősége az egészségnak az olyan, mint az övé; a ki fölkent királyunk kegyébe, a nemzet bizalmába akkötzte be polgári és katonai erényeinek gyökérszárait, hogy már szinte tizenöt éve szilárdan, köszálhoz hasonlatosan áll a változó politikai áramlatok forgatagában, a közvéleménynek kiszámíthatatlan hullámvérési között.

A honvédelmi miniszter urnak második kijelentése ilyenformán hangzott: Mi mindent akarnak az urak rám varrni? Én csak egy ember vagyok, az államtitkárom is csak egy ember. (Együtt persze csak gyarló két ember!) De körülöttünk és mögöttünk van az a sokaság, a kiket az elért eredményekért dicsérni kell.

Az ő szeretetreméltóságának nehéz ellent mondani. Igaz. Ő csak egy ember, a fizika szerint is, az ovithmetica szerint is. De méltóztassék megengedni nekünk, hogy ehhez a rideg igazsághoz valamit hozzáadhassunk, valamit, a mit épen az ő hivatásához tartozó szakmából tanultunk.

Igaz az is, hogy egy hadjárat sorsának, sikerének, szóval a győzelemnek nagy biztositéka az eszme, mely a „sokaságot“, a csatarendben küzdő közkatonakat, al-tiszteket lelkesíti; de az is igaz, hogy a döntő föltétele a harc sikerének mégis csak az a bizonyosság, hogy a sereg (a „sokaság“) élén olyan vezér áll, a ki a megharcolandó csata tervét nemsokára eszesen kimért, de kimért tervét biggadt bölcseséggel, leleményességgel végre is tudja hajtani. Ilyen értelemben egy ember előttünk a honvédelmi miniszter ur.

Mondott azután öccellentiája nekünk ma még egyet; ezt már komolyan mondotta. Ő azt hiszi — ugymond — hogy ha arra kerltne a sor: ez a mi honvédségünk meg fogja állni a helyét.

Erre a kijelentésre két rokon gondolat lobban ki elménkben; mindkettő a meggyőződés erejével ltktet bennünk.

Az egyik ez. Mi is hisztük, hogy ha a viszály geniusza tszköt vetne a népek közé; ha eljőne az idő, hogy a harc itélőszéke elé kell vinni ügyünket, ha ezt a baza és a trón védelme ügyé kívánna: régi dicsőségünk napja újra ki fog sstni honvédek fölött! . . .

A másik viszont az a bizonyosság: hogy az ott szerzendő babérból egy ágat mindenesetre le kell törnünk az ő számára, a kinek orszárlrésze van abban, hogy a mi honvédségünk a véderőnek, már idegen országok által is elismert jelentős tényezője lett; le kell majd törnünk egy ágat az ő számára, a kinek szivbeli egyenessége, hazafias lelke még a fejedelmi kitüntetések gazdag ragyogványain is mindig átsugárzott és átsugárzik.

Emelem poharamat a kir. kormánynak jelenlévő két tagjára: Fejérváry Géza báró és Cseh Ervin miniszter urakra.

Ezután ismét Fejérváry Géza báró szólalt fel és éllette Bácsmegeyét, majd Cseh Ervin mondott áldomást ugyancsak Bácsmegeyre és annak vezérére, báró Vojnits István főispánra.

Habár át is mentem Bácsmegeyből a szomszédba, — ugymond — de azért nem feledkezem meg róla és azon állásban is, a melyben most vagyok, iparkodom terjeszteni a magyar állameszme iránti szeretetet és a kölcsönös megértést és iparkodom megmutatni, hogy fér meg egy szivben a jó magyar és a jó horvát.

Széchenyi József köszöntötte fel Gromon Dezsőt, mint Zombor város volt főispánját, végül dr. Baloghy

Udvardy főhadnagy szerepében Palágyi Lajos jeleskedett. Intelligens felfogással, sok drámai hévvel és eléggé nem méltányolható közvetlenséggel alakított. A mai előadás is meggyőzött arról, a mit különben azonnali gondoltam, hogy a drámai darabok fő és egyedüli erőssége lesz Palágyi.

A partnere Murányi Juliska volt (Anna). Igazi színész-temperatum. Könnyed és elegáns. Egy kissé modoros, a gesztusokban szegletes, de alapjában tehetséges. Szenvedélyesebb, energikusabb kitörései nagyobbára akceptálhatók voltak. Igazán szép és sikertült volt a Marjaival való jelenete, midőn megejtve a pénz mómorától, úzve a nyomortól, egy pillanatra megszádtl s Marjai karjaiba löki magát.

Marjaiban Gyárfás érzelgett. Már láttuk tragikusnak, operett-baritonnak, ma szalon-szerelmes volt. Igen természetes, ezek a szerepkörök kizárják egymást és a négy folyam és a hármás bére honának nincs olyan színésze, ki ilyen ellentétes szerepeket tisztességesen krealjon, ha tizannyi tehetséggel rendelkeznek is. mint Gyárfás Ödön. A mai szerepét túlságos pathetikusnak fogta fel s minél nyájasabb és kellemesebb akart lenni, annál kellemetlenebbül érezte magát a publikum. Megfelelő szerepkört ha keres és több önkritikát gyakorol Gyárfás, a legjobb erők közé beválik.

Vadász Lajos az öreg Udvardyt sok öszinteséggel és kedélylyel játszotta meg. Ledövev igen keveset tudott a Pető Bálint szerepéről. Dulics Mariska kedves jelenés volt Klára szerepében. Ernye Emil (Brandt kapitány) és Lorándi (Veres hadnagy) épp oly kellemetlentl játszották kis szerepüket, mint amily szerencsétlentl voltak maszkirozva. Még egyet. A tisztí uniformisok szánuadóan nyomorúságosak voltak. Rendezés és öszjáték megfelelő volt.

III.

Gyurkovics lányok.

1899. november 15.

Ez az előadás már tulajdonképen nem premiérelőadás volt, de a bunyevác Gyurkovics familia bohém meséje, bármeunyre kopott legyen is már, újdonság marad, mig temperamentumos leányok és temperamentumos mamák szövik angyali könnyelműséggel és ördögi rafinériával hálójukat az áldozatra szánt férjfelöltök

körül. Ez a mese sohasem volt új és mégsem lesz soha unalmas. Hangulat, kedély ömlyött végig az egész házon, midőn az enniivalóan csinos Gyurkovics Katinka lépce csalja a morózus Radványi ezredet. Ölet, szellem, mint a rakéta sziporkázik Herczeg bravuros darabjában; minden él: bomba, minden megjegyzés: frappsans ölet, minden jelenet egy szellemes lélek aranyos dertjére vall.

Aki a Gyurkovics lányok-ról fontoskodó recenziókat követ el s a drámai törvények és drámai technika nevében itelkezik, az e zseniális drámai mozaik intencióját sem érti. Költészet ez a pompás mű, ragyogó, színekben gazdag, tude poézis, bár a poétika kellemetlen láncait játszi könnyedséggel és merészséggel zuzza szét zseniális szerző. Élet, pajzanság, kedély, öröm, mómor ömlik szét a színen, ha felvonul az eleven, életvidor, bohóságokra kész Gyurkovics-csoport. Pedig nem új a lelkünk előtt ez a kép. Színes konturjai kivillanak örökké a modern társadalmi élet légköréből, de e képek eddig csak a körvonalait ismertük. Herczeg lefo-tografálja azt egészen. Kiszínezi, kidomborítja egyes alakjait, hibáival, erőnyeivel, könnyelműségeivel és bohóságaiival egyetemben. És a kép pompás, mert eredeti, tapsoljunk, mert igaz és gyönyörködünk benne, mert közzlünk való.

Az előadás a leggyengébbek közül való volt. A szereplők majdnem kivétel nélkül ölmökázták szerepeiket s kelletlenül több konfidenciát engedtek meg maguknak. Külön és első helyen emeljük ki Dulics Mariskát, ki Gyurkovics Mici szerepében művészi könnyedséggel, bájos természetességgel és igazi ritunnal alakított. Játékával élesen kivált partnerei közül s hogy az előadás némiképp is élvezhető volt, abban a legtöbb érdeme neki van. Palágyi Lajos Horkay Ferije tartalmas alakítás volt. Intelligenciája, természetessége ma sem hagyta cserben s a tapsokból ő is kivette részét. Ha még Murányi Juliska elegáns Katinkáját említem fel, pontot is tehetek a dicséreték után, mert Vadász: Radványi ezredese, Ernye Emil: Radványi Gidája kvalifikálhatatlan volt. Megjegyzem, hogy Sári szerepebe egy kis karebeli szépség, Koronkay Ilona ugrott be, ki csinos és néha kedves is. Legalább vannak, a kik ezt mondják!

A színlapokat a jövőben kevesebb esztjőhibával kérjük.

Gonda József.

Ernő írtott poharat a bácsmezei sajtó nevében Gromon Dezsőre a következő szavakban:

Baloghy Ernő dr. felköszöntője.

Mélyen tisztelt Uram!

Igen nagy megtisztelésnek tartom, hogy mint a bácsmezei sajtó egyik tagja ezen díszes körben megjelenhettem és miután szívesek voltak körükbe fogadni, engedjék meg, hogy egynehány szót szóljak.

En azt hiszem, hogy a magyar sajtó mindig igazi kifejezője volt a közhangulatnak. Alávetve ugyan, mint minden, ami emberi, — tévedéseknek: ez ország sajtója, akár parázsba, akár epébe mártotta tollát, akár pedig a komoly érvek fegyverével küzdött: mindenkor mint egy tűkörre lehetett tekinteni, melyben híven verődnek vissza az országot foglalkoztató eszmék s a szívekben levő érzelmek sugara.

Bizonytalán méltóztattak észrevenni, megfigyelni az egész magyarországi sajtónak — pártkülönbség nélkül — magatartását öccellenciája, Gromon Dezső urnak tizenötésztendő államtitkári jubileuma alkalmából. Ez a sajtó, mely sokszor a legélesebben bírál embereket, eseményeket, jubileumokat, melynek szervezete többféle politikai hitvallás alapján végzik kötelességüket, szolgálják a hazát s így néha más-más mértéket alkalmaznak emberekre, eseményekre, jubileumokra; ez a sajtó azon ünneplés évforduló alkalmából, melynek megüléseire mi is összegyűltünk ma, — minden felesleges cícuma és sallang nélkül ugyan, de valóban megörökítésre méltó komolysággal állott meg öccellenciája tizenöt éves államtitkári működésének határkövénél, örvendetes egyhangúsággal alkalmazta a bírálat mértékét, ezen mindenütt kiváló fontosságának tartott eseményre.

Az a sok toll, mely ezen eseményről, Gromon Dezső öccellenciája személyéről, működéséről írt, a legteljesebb harmoniával adta meg az elismerés és közbecsülés adóját.

S ez kétszeres dicsőség!

Dicsőége a magyar sajtónak, mely ime most is megmutatta, hogy ott, a hol igazi érdem előtt kell meghajolni, meghajolnak valameenyien, megmutatta, hogy ily esetben nem a pártérintet a mértékadó. Pedig öccellenciáját hivatása és a közélet terén kifejtett hosszú szereplése éppen nem kímélték meg sem Bácsmezeiben, sem az országos politikai élet terén a heves küzdelmek-től, hisz tudjuk, hogy elveinek, meggyőződésének diadalra jutásáért sokszor állott ott, a hol a harc a leghevesebben folyt. De főképpen dicsőége ez Gromon Dezső államtitkár urnak, mert a sajtó ily egyhangú elismerésében csak az részesülhet, a ki arra valóban rászolgált.

A magyar sajtó csak igazán kiváló férfi előtt tisztelg kalaplevéve ilyen komoly és igazságtól áthatott formában, oly férfi előtt, a ki, mint öccellenciája, közéleti, hivatali működése terén, baszzeretettől, kötelesség-értettől áthatva s a legemesebb egyéni tulajdonságok birtokában, — az országra nézve csak jót, hasznosat tett, alkotott s a kinek cselekedetei a látható sikerek egész áncolatát mutatják fel ugy Bácsmezeiben, miként parlamentben, valamint a honvédegy terén. Engedjék meg uraim, hogy én mint a vidéki sajtó egyik szerény napszámosa szintén poharat emeljek Gromon Dezső öccellenciájára s kívánjam, hogy a sajtónak még sokszor és hosszú időn legyen alkalma öccellenciájának hasznos működéséről hirt adni. Eljen!

Asztalbontás után a társaság még sokáig kedélyes hangulatban volt együtt.

Cseh Ervin kedves modorát a jelenvoltak már régen ismerik, Fejérváry Géza báró pedig valóságos meghódította a bácskaiakat. Közlebről megismerve őt, épen nem csodálkozásunk, sőt természetesnek találjuk, hogy legadázabb politikai ellenfelei is tisztellett hajolnak meg nemes jelleme és kiváló érdemei előtt és valóságos szeretettel környékezik. A bácskaiakat valóságos extázisba ragadta kedvességének és szívellyességének egész tárházával.

S végtül — „last but not the least“ — Latinovits Géza országgyűlési képviselő páratlan rendezői talentumáról is kötelességünk megemlékezni. Az egész bankett pompás sikerült az ő rendezői tapintatának és figyelmességének sokat köszönhet.

A nemzeti géniusz.

Zombor, 1899. november 14.

A monarchia két államának egymáshoz való viszonyában egy végzetes veres vonal visszavezet bennünket egész a kiegyezés nagy művéig: Magyarország az állam eszményi javaiért folytatott küzdelmét mindig anyagi érdekei költségére vitte. A magyar politikusok politikai érettsége mellett bizonyít, hogy közjogunk palladiumát sértetlenül megőrizték s minél nagyobb gazdasági áldozatokat kívánt ez a védelem, annál lelkesültebben és egyetértőbben gyülekezett a közvélemény a nemzeti szentség körül. A viszony Ausztria és Magyarország közt az idők folyamán immár egyetlen thézias heggyedőtt ki: az osztrák államépület dekompozíciója Magyarország gazdasági kizsákmányolásának alapján.

A magyar politikusok erre vonatkozó illuzióikat már rég elveszítették: Ausztria az egyseges, erős magyar állammal, nemzeti aspirációinkkal, egy bár ezeréves, de azért életvidám ifju állam nemzeti javaival nem törődik; az osztrák konglomerantum legbensőbb bensejéig rothadt, szétbomlott és csak egy ösztönnek, egy gondolatnak él, mely közönségének korhadó oszlopait támogatja és ez az anyagi hegemonia a monarchiában. A pártok állítkezetei, a frakciók elke-seredett guerilla-harcai, politikai szívenedélyek és Macchiavellinek is becásületére való hideg számítások, klerikalizmus és anarchia, feduális gőg és véres demagógia és az osztrák politikus minden egyéb sakfigurája mind csak annak a nagy

pártinak a szolgálatában áll, hogy Magyarországot mint fejős tehenet, gazdasági gyarmatot függőben tartásák és a felszabadulás után való törekvéseinket lehetetlenné tegyék, megakadályozzák, vagy legalább megnehezítsék.

A mostani kiegyezési tárgyalások egyes változatai érthetően illusztrálják ezt a vezérmotívumot. Az átutalási eljárás elmaradt ratifikálása, az államadósságot ellenőrző bizottság perfid eljárása, a kvótára vonatkozó magas követelések mind csupa kelepce, melyet a ravasz kalmárszellem fektet a loyális magyar politika útjába.

Ahogy a viszonyok alakulnak, — a két kvótabizottság még nem fejezte be a tárgyalásait, az eredmény egyelőre még hét pecsét alatt őrzött titok, — el lehetünk készülve, hogy újabb anyagi áldozatoktól nem leszünk megkímélve, jövőnk útján minden egyes lépést szinte szószerinti értelemben meg kell vásárolnunk.

De azért ne csüggedjünk; sorsunk jó, hű kezekre van bízva, nemzetünk legjobbjai a legelső sorokban állnak. És a mi még nagyobb vigasztalást, még szilárdabb bizalmat ébreszt bennünk, az a világtörténelem örök logikája, melyet kicsinyes szofisztikadással nem lehet elámítani. Sub pondere crescit palma. Nemzetünk nagyobb erő kifejtése nem fogja feltartóztatni legjobb tulajdonságaink: a szorgalom, a munkásság, az energia kifejtését és az osztrák decadencia miazmáit mit sem árthatnak felvirágzásunknak.

Ebben a gyűlöletes kiegyezési kufarkodásban egy örvendetes mozzanatot már is feljegyezhetünk: az uralkodóházhoz való viszonyunkban természet szerint bár lassu, de annál őszintén bensőbb közleledés megy végbe, ezer gyöngéd szál fonódik itt össze egy erős kötéllékké, mely nem politikai érdekekkel, hanem végtelen finom és mégis hatalmas érzelmi momentumokkal van átvonva; egy áldásos szövetség, melynek gyümölcsei szemmel láthatólag érnek.

A magyar nemzet géniusza meghódítja mindenható hatalmával tapasztalatokban gazdag jószágos királyunk szívét, kinek bölcsessége mind mélyebben megtudja érteni nemzetünk erőnyeit és jó tulajdonságait.

A monarchia messze szétágazó érdekei pár nap mulva megint a császárvárosba szólítják vissza hű magyarjai köréből öfelségét és az agg uralkodó nemcsak azt a tudatot viszi magával, hogy a magyar társadalom minden rétege szeretettel és lelkesedéssel gyűlekezik Szent István trónja köré, hogy Magyarország mint állam, mint nemzet és mint nép legbiztosabb, legszilárdabb támasza az uralkodóháznak, hogy nemcsak az udvar fénye, a pezsgő magasabb társadalmi élet pompája gerjeszti bennünk a vágyat a királyi séjour után; nem, többet, sokkal többet remélünk, — reméljük, nincs már messze az az idő, hogy Magyarország szeretete a honvágy édesen fájó érzelmét fogja megrezgetetni a legelső magyar ember szívében.

Ujdonságok.

Gyászünnepegy Erzsébet királyné emlékezetére. A zombori állami főgimnázium Erzsébet királyné emlékezetére f. hó 20-án gyászünnepegyt rendez. A gyászünnepegy programja ez: Délután fél 9 órakor gyászmise a róm. kath. templomban. Gyászmise után iskolai gyászünnepegy a gimnázium tornacsarnokában. Az iskolai gyászünnepegy áll a következők három pontból: 1. Gyászinduló, játsza az ifjúsági zenekar. 2. Emlékbeszéd, elmondja Buday Gergely főgimnáziumi hittanár. 3. Gyászdal, éneklí az ifjúsági énekkar.

Áthelyezés. Falcione Gyula m. kir. honvéd-hadnagy Szabadkáról a károlyvárosi honvédegyalgezeredhez helyeztetet át.

Jótekonyság. A cservenkei ág. ev. egyház-község a napokban osztotta ki a szegény iskolágyermekek között néhai id. Leibach Adám alapítványának 42 frnyi kamatjából beszerzett iskolai tankönyveket.

Ifjúsági színelőadások. Deák Péter színgazgató a vasárnapi zónaelőadások helyett, a tanulóifjúság részére ifjúsági előadást rendez. Az első előadás már a legközelebbi vasárnap lesz. Csak helyeselni tudjuk az eszmét s felhívjuk annak felkarolására a tanfelügyelőség és tanuló ifjúság figyelmét. A színe kertlő darabok címei: Bánk Ban, II. Rakóczy Ferenc fogsága, V. László halála, Szent István király, Budavár bevételé, Hamlet, Rómeo és Julia, Velencei kalmár, Dózsa György, Fősvény, Képzelt beteg, Szigetvári vértanúk, Brankovits György, Iskariott, Hun utódok, stb. Helyárok a tanulóifjúság számára: Hat diáknak egy páholy 1 frt 80 kr. A többi földszinti helyek félárban adatk mindenkinék.

Uj rabbi. A szabadkai zsidó hitközség Kis Arnold drt, a veszprémi főrabbit választotta papjának. Választása csaknem egyhangú volt.

Szabad lyceum Zomborban. A tudományt és ismeretet terjesztő zombori szabad lyceum társaság 1899. évi november hó 19-én a városaháza nagytermében délután 4 órakor előadást tart. Az előadást Rác Soma főgimnáziumi tanár tartja a „nyelv életé“ ről.

Szabadságsszobor Szabadkán. Szabadka város hazañas közönsége közzadakozásból a kaponyai csatában elesettek sírjára emléket emelt. A szobor ünneplés leleplezése december hó 3-án lesz.

Eljegyzés. Ladányi Ervin Uj-Szivac község aljegyzője eljegyezte Herold Hermina kisasszonyt O-Szivacról.

Adományok a „Tanítók háza“ javára. A Budapestén létesített „Ferenc József Tanítók Háza“ javára adakoztak: Sorok János 10 frt, Rauschenberger Adolf 5 frt, dr. Válibora Agoston 5 frt, Szendelbach János 2 frt, Schertl Ida 2 frt, özv. Michelsz Jánosné 2 frt, Vámosi Mihály 2 frt, Vámosi Manó 2 frt, dr. Fischl Manó 1 frt, Kleiner Dezső 1 frt, Kostyák József 1 frt, Buda Kálmán 1 frt, Vámosi Samu 1 frt, Wámoscher Mihály 1 frt, összesen 36 frt, mely összegetek közönettel nyugtázza a prgl-szt iváni tantsétillet.

Uj igazságügyei épületek. A jövő évben Ujvidéken új törvényszéki palotát és új fogházat, Baján új járásbírósi épületeket fognak építeni. Ezen építkezésekre nézve az előmunkálatok már teljesen elkészültek az igazságügyminiszterteriumban, ugy, hogy az építkezéseket már tavasszal megkezdik.

A világ vége. A Biela tüstökös lángsörényén keresztül uszott a föld tegnapelőtt és a világ vége még sem érkezett el. Az óriási világlomlás, a melyet a csillagjósok és más égtudósok jövendölései e hó 13-ára hirdettek és ugy elmaradt, mint amaz ezer megelőző vészjóslás, a melyek mindannyiszor ismétlődnek, valahányszor az előző balsikerei feledésbe mennek. A mai világvégek egyébként már elvesztették komor jellegüket és inkább vigjátékos színezettk van. Az emberek sokat beszélnek bár a megjósolt végítéletéről — a napokban is Zomborban sok szó esett róla — de tréfás megjegyzésekkel toldják meg észrevételeiket. Mi zomboriak még valami nagy csillaghullást sem láttunk. A kik a nagy garral hirdették csillaghullás kedvéért éjjeli nyugalmukat feláldozták, semmikép sem voltak meglegedve az eredménynyel. Az erősebb holdtölté fénye lehetetlenné tette az apróbb (4 ed és ötödangú) hullócsillagok észlelését, mindössze annyi hullócsillagot láthattak, a mennyit rendes körülmények között bármely éjszakán lehet látni: négyet-ötöt óránként. Így mult el a világhatasztrófa, katasztrófa nélkül, reméljük, hogy ez volt az utolsó világvége.

A szegény gyermekek nevében! A zombori magyar jótékony négyzetek magasatos, de nehéz hivatásának tudatában régi szokása szerint az idei karácsonykor is fog szegény iskolás gyermekeket felruházni. A nyomor és szegénység oly nagy, hogy az egylet pénztárát a nap-nap mellett jelentkező inségek teljesen kimeríteni látszanak. Szegény iskolás gyermek is annyi jelentkezett már, hogy az egylet saját pénztárából ötvenedrészletet sem képes segélyezni. Azért azon alázatos kéréssel fordul a n. é. közönséghez, hogy nehez, de áldásos működésében kegyes adományaival segélyezni méltóztassék. A szegény iskolás gyermekek felruházására adott legesekélyebb adományt is közönettel elfogad és hirlapilag nyugtáz alulírott elnök, özvegy Esztergany Borbála.

Halálozás. Zsigmond Dénes vármegyei árvaszéki tihököt súlyos vesztéség érte. Egy éves kis leánykája, Jolánka a városban pusztító vörheny járványának áldozatul esett. A mélyen sújtott család a következő gyászjelentést adta ki: Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk, hogy felejtethetlen kedves kis leánykánk és testvérkánk Jolánka folyó hó 15-én délelőtt 3/4, 12 órakor 1 éves korában rövid szenvedés után kimult. A korán elhervadt kis virágszalunk temetése folyó hó 16-án d. u. 4 órakor lesz. Zombor, 1899. november hó 15-én. Zsigmond Dénes és neje szül. Oltványi Emma, szülei. Zsigmond Ernő, Dénes, Blanka, Tibor és Nelli, testvérei.

A bajai néptanítók fizetésének javítása. Már egy ízben hirt adtuk arról, hogy Baja tfj. város állandó népnevelésügyi bizottsága a silányan javadalmazott bajai néptanítók fizetésének már évek óta vajdó rendezését kezébe vette, s a városi pénztárból fizetett néptanítók fizetésének rendezéséről szóló javaslatát meleg partolással a városi tanács elé terjesztette. Megirtuk azt is, hogy a tanács elnöke: Hegedűs Aladár dr. polgármester, — bár az ugy méltányosságát és elintézésének sürgős voltát annál is inkább elismerte, mert a város pénzügyi szempontból az ujonnan alkalmazott néptanítók törzsfizetését 200 koronával csökkentette annak ellenére, hogy Baja városában a régi jobb tanítói fizetések megállapítása óta a néptanítók társadalmi állása merőben megváltozott s az életviszonyok tetemesen súlyosabbakká váltak, mindamellett épen a város akkori terhes anyagi helyzete miatt a javaslatnak a közgyűlésen való keresztültvitelét lehetetlennek nyilvánította. Ezért a fizetés-rendezés egyelőre függőben maradt. Most örömmel halljuk, hogy Baja város anyagi helyzete évről-évről tetemesen javul, a minek egyik legujabb bizonyítékát mi is tapasztaltuk Baja város legutóbbi közgyűlésén, a midőn a közgyűlés Hegedűs polgármester felét fordul, mint a város pénzügyi helyzetének tetemes javulása“ tekintetéből is 1200 koronával emelte. — Ezekután reméljük, hogy Baja városa nem ismer sürgösebb és méltányosabb kötelességet, mint a városi pénztárból silányan javadalmazott néptanítók fizetésének már évek óta vajdó előnyös rendezését. Az illetékes körök várakozása e tekintetben főleg Hegedűs polgármester felét fordul, mint a ki a néptanítók fizetés-rendezésének minél kedvezőbb keresztültvitelét már régen feladatául tűzte ki. S ime, ez most a legfontosabb okból, pénzügyi szempontból sem ítközik akadályba. Részünkről is őszintén óhajtuk a bajai ügybuzgó, szegény tanítók helyzetének javulását.

Táncmulatság. A bodrogh-monostorszeghi ifjuság által folyó hó 11-én a „Casino“ könyvtára javára rendezett táncmulatság ugy anyagilag, mint erkölcsileg jól sikerült. — A vig társaság a reggeli órákig volt együtt s csak midőn a felkelő nap már nagyon szórta sugarait, oszlott széjjel. Felülfizettek, kiknek a rendezőség ez uton mond köszönetet: Alföldy Géza 1 frt, Bikiczki Tamás 80 kr, Bruck Hermann 20 kr, Bruck Gusztáv 20 kr, Federer József 40 kr, Jáger Sándor 40 kr, Loschitz Aladár 40 kr, Nagy Béla 40 kr, N. N. 20 kr, Lederer Gyula 40 kr, Spitzer Ernő 40 kr, Spitzer Hugó 40 kr, Spitzer Emil 40 kr, Vámoscher Aron 2 frt, Zsuffa Károly 40 kr.

A „jelen“ a törvénykönyvben. A törvényjavaslatok stereotip zároszakasza tudvalevően 1867. év óta a következő: „a jelen törvény végrehajtásával... miniszterium bizatik meg“. Ez a szövegezés magyartalan ugyan, de eddig soha senkinek nem volt ellene kifogása. Minap azonban a képviselőház egyik bizottságában a törvényjavaslat tárgyalása során a bizottsági elnök javaslatára a végrehajtási klauzula régi szövegezését megváltoztatták ilyképen: „E törvény végrehajtásával...“

Hangverseny Apatinban. Jeszenszky Dezső színtársulata Apatinban folyó hó 14-én az „Andrészt”-féle szálloda nagytermében, a helybeli urhölgyek és urak szíves közreműködésével, nagyszabású hangversenyt rendezett. Műsor: 1. Prolog, előadta Pap Gizike k. a. 2. Műdal, magyar dalok, énekelték Balázs Melánie és Oppenländer Adél kisasszonyok, Kovács Miksa színházi karmester zongorakísérete mellett. 3. Levél monolog, előadta Langer Anna k. a. 4. Magyar dalok, cimbalmon előadta Pukács Gyula ur. 5. Tulvilági kép, melodramatikus költemény Vörösmarty Mihálytól. Szavaltá Krendiech Ödön ur. Ezután színre került Berczik Árpád 1 felvonásos vígjátéka: A bákirálynő. Szereplők voltak: Füleki Belizár, vidéki földbirtokos: Kopp Ödön ur. Nathalia, neje: Rátay Micike k. a. Jozsefa, leányuk: Balázs Leona k. a. Szabó Elemér: Szál József ur. Fodor Taszilo: Miklós Győr ur (színész.) Temeszy Laci: Horn Ádám ur. Gyarmathy Pista: Kóhalmi Andor ur (színész.) Kereszthy Abris: Szaday Ferenc ur (színész.) Jean, pincér: Halász Alfréd ur (színész.) A műsor minden egyes szereplője fényesen oldotta meg feladatát s a közönség frenetikus tapsviharral tüntette ki fáradságos közreműködésüket. Az előadás után, mely telt ház mellett folyt le, tánc következett, melynél a bezdáni cigányok reggeli 4 óráig buzták a talp alá valót. A mi pedig a színtársulat iteni működését illeti, ugy 1—2 darab kivételével a közönség általános tetszését és elismerését vívták ki maguknak, a mi kitűnik abból is, hogy ezen est jövedelme nekik volt szárvá.

Műkedvelői előadás Bács-Petrovoszelőn. A bács petrovoszelői műkedvelő itjuság a múlt napokban színelőadást rendezett. Ez alkalommal színre került Tóth Ede „Falu rossza” című népszínműve. Az előadás minden tekintetben kitűnően sikerült. A szereposztás a következő volt. Feledi Gáspár (Fabián Ferenc), Lajos (Korponay János), Bárti Terezi (Kiss Juliska), Finom Rózi (Geduldig Berta), Feledi Boris (Schanner Giza), Gündör Sándor (id. Horváth János), Gonosz Pista (Király Béla), Csapóné (Schützler Jánosné), Sulyokné (Czencz Mariska), Tarisznyásné (Czencz Terezi), Csendőrbiztos (Kovács Péter), Kánya (Brenner Imre), Gonoszné (Molnár Sándorné), Cserebogár Jóska (Molnár Sándor), Czene (Kencz János), Ados (ifj. Horváth János), Makkhetes (Schützler János). Az erkölcsi sikerrel anyagi siker is járt. Az előadás tisztá jövedelme 45 frtot tett ki, a mely az önkéntes tűzoltó-egyletnek jutott. Előadás után tánc volt, a mely a reggeli órákig tartott.

Boritaladó és husfogyasztási adó beszedési jog. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése szerint az O- és Uj-Szivac, Kis-Kér, Gajdobra és B-Cséb községek területén fizetendő boritaladó és husfogyasztási adó beszedési joga az 1900. évi január hó 1-től 1900. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a fölmondás fentartásával az 1901. évre is nyilvános árverés útján bérbeadják. Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1899. évi november hó 23. napján délelőtti 9, illetve 10 órakor fog megtartatni és amennyiben ez az árverés eredményre nem vezetne, a második, esetleg a harmadik árverés a következő első, illetve második napon ugyanazon helyen és ugyanolyan órában fog megtartatni. A bérlet kivanók a következőket vegyék tudomásul: O- és Uj-Szivac községekre nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 19246 kor. 72 fil., 2. a husfogyasztási adó fejében 2363 kor. 92 fil., összesen 21609 kor. 74 fil.; Kis-Kér községére: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 4740 kor. 14 fil., 2. a husfogyasztási adó fejében 1064 kor. 84 fil., összesen 5804 kor. 98 fil.; Gajdobra községére nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 9229 kor. 62 fil., 2. a husfogyasztási adó fejében 1278 kor. 72 fil., összesen 10508 kor. 34 fil.; Bács-Cséb községére nézve: 1. a kikiáltási ár évenként a boritaladó fejében 5123 kor. 60 fil., 2. a husfogyasztási adó fejében 978 kor. 46 fil., összesen 6102 kor. 04 fillérben határozatlik meg. Az érdeklődőknek bővebb fölvilágosítást nyújt a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság 107048., 107049., 107051. és 107052./VI. 1899. sz. alatt kiadott árverési hirdeténe.

Véres verekedés. Nagy verekedés színhelye volt, folyó hó 13-án este, a kishegyasi vasúti állomás melletti Német-féle vendéglő. Este 6 órakor érkeztek meg a szabadkai vonattal Molnár Mihály és Csász József kishegyasi lakosok és betértek a vasúti állomáson lévő Német István kocsmájába. Egy kissé ittasok voltak már, de ott a jóból még többet is vettek magukhoz. Csász állítása szerint volt náluk pénz is, hogy mennyi azt nem tudja, a mit az ottan levő Molnár András és Német István állítólag elvettek tőlük, de Csász és társa annyira nem voltak részegek, hogy ezt észre ne vették volna. Ellenezni és káromkodni kezdtek, majd pedig verekedésre került a sor és egy székkel úgy fejték ütötték Molnár Mihályt, hogy eszméletlenül állapotban fekszik. Molnár András és Németet a feketehegyi csendőrség letartoztatta. A vizsgálat folyamatban van.

A hazai ipar pártolása. A belügyminiszter már régebben rendeletet adott ki, melyben a törvényhatóságokat figyelmezteti, hogy mindennapi iparszükségleteiket magyar gyártmányokból elégítsék ki. Most egy újabb rendeletben figyelmezteti a miniszter a törvényhatóságokat, hogy a beszerzés körüli információk végett forduljanak az iparkamarákhoz, a melyek utasítva lettek, hogy a szükséges fölvilágosításokat pontosan megadják.

Elesipett tolvajok. Magyar János és Lengyel Ferenc temerini lakosok összebeszéltek, hogy Dungserszky Lázár kamendini pusztájáról buzát fognak lopni. Magyar, a ki 3 héttel ezelőttig e pusztán béres volt, ismerte a helyi viszonyokat. A tervet így előre megbeszélve, háromszor jelentek meg éjnek idején először és másodsor 9—9 zsákot emeltek el, harmadszor 8 zsákkal elégedtek volna meg, ha akkor rajta nem vesztenek. Szerda éjjel harmadszor jelentek meg a pusztán. Magyar létrát szerzett s a magtár eresz alatti részét felosztva, az ez által keletkezett nyíláson behatoltak és onnan 8 zsák buzát emeltek. A rendőrök abban a pillanatban, midőn kocsijukra rakták a buzát, elesipették őket.

Öngyilkosság a temetőben. Szabadkáról írja tudósítónk: Pinter Mártonné sz. Jurus Cecil 63 éves öreg asszony tegnapelőtt reggel korábban kelt fel a szokottnál, fölöltözött ünneplő ruhájába, szoknyájába rejtett egy darab ruhazárató szineget és elindult utolsó útjára, a rókusai temetőbe. Fianak feltűnt, hogy édes anyja oly korán távozik el hazulról és megkérdezte, hogy hová megy: A templomba imádkozni, volt a válasz.

A fiu nem is gondolt semmire, dolga után ment, az öreg asszony pedig szépen lassan kiért a temetőbe, letérdelt egy sir mellé és imádkozott és mikor elvégezte imáját, kiválasztott egy alacsony akácfa közel a kapuhoz, felkötötte a zsinag véget a nyakára tette és fölbuzdózott és rövid kinföldés után — meghalt. Ott térdelt a földön egy darabig élettelenül, a mig egy fiu, a ki a közelben juhokat őrzött, észre nem vette és befutott a rendőrséghez jelenteni a dolgot. Ki is mentek a törvényemberei felvenni az esetet, a mentők is kivonultak és a holttestet beszállították a hullaházba. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

A népiskolai fegyelmzés. Legközelebb általános rendezet jelenik meg a népiskola fegyelmzés tárgyában. Alapelveit az a helyes és szigorú végrehajtását kívánó elv szolgál, hogy a népiskolában nem lehet a durvaság a fegyelmzés eszköze, hanem éppen ellenkezőleg: a szeretet. A tanító szívével neveljen, szálljon le a gyermek lelki világához és abból hozza fölcsinre a nemes érzéseket, e drága kincseit az ifju léleknek. A fegyelmzési elveken kívül a fegyelmzési eszközöket is pontosan meg fogják az egész országra nézve állapítani.

A „Vasárnapi Ujság” november 12-iki száma 21 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A honvédelmi miniszter és államtitkára tizenöt éves jubileuma” (báró Fejérváry Géza és Gromon Dezső arcképpel) Mikszáth Kálmántól. — „Töprengés.” Költemény. Irta Szalay Károly. — Regény: „A főispán vendégei.” Elbeszélés. Irta Mikszáth Kálmán (Goró Lajos rajzaival). — „A zöld sugár.” Regény. Irta Verne Gyula (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — „Péterffy Jenő” (arcképpel). — „A magyar hajózás multja” (képekkel). — „Priessnitz Vince” (arcképpel Barabás Miklós vízfestménye után, és képpel: A magyar fűrdővendégek által állított emléktábla Gräfenbergben). Dr. Palócz Ignációl. — „Alvás az éhség ellen.” — „Cigány zeneiskola” (képpel Valentiny János festménye után). — „Jókai Nápolyról” (Jókai és neje arcképpel). — „Novelli.” Sztrij Dénestől. — „Felleghajtó ágyúk” (képpel). — „A transzváli háborúból” (képekkel: A boerok vezérei; Boer lovasok támadása; Ladysmith város). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt a „Politikai Ujdonságokkal” együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV. ker. Egyetem-utca 4.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 krajcár.

DERÜL-BORUL.

— Költemények. Irta: Láng József. —

A modern magyar lyrában régen hallottunk oly hangon zengeni, a milyenen Láng József énekel. Ha gördülékeny verseinek más becsé sem volna, mint a költői nyelv és a szép forma, már magában e két tulajdonsága miatt is figyelmet érdemelne.

Mert a költészet hangszere a nyelv. Láng József a nyelvet tökéletesen ismeri, sőt nemcsak ismeri, hanem mesterileg is kezeli. Lehet, hogy tetszik, lehet, hogy nem a mód, a hogyan a hangszerezen játszik, de mindenesetre elismerésre méltó művészete, a mely képessé teszi őt arra, hogy oly hangokat csaljon ki belőle, a melyekre szíktésge van.

Nyelve tömör, népies, de egy-egy merész fordulat, egy-egy új kifejezés elárulja a modern költőt, ki nagy költőintélt tanult ugyan énekelni, de éneke azért nem utánzás, hanem a szép változatok bosszu sora. Itt ott a régi gondolatot, mint a fölfútt repkény a korhadttölgyet, új eszmékkel, új szépségekkel díszíti fel. A maga lábán jár, saját kedélyének világát mutatja be.

Könyve egy tiszta tükör, a melyből lelki világának öröme, búja ragyog felénk. Ideális életnézete és az élet zűrzavaros küzdelme, e két nagy ellentét verseiben művészi harmóniába olvad.

Lelkiülete szelíd, kedélye érzékeny és gyöngéd, de nem gyöngye, nem ingadozó, hanem itt-ott inkább makkas. Tele van érzéssel, de páthosszal is. Néha szenvedélyeskedik és tüzel, de tüze nem görögütöz, hanem a szívében égő érzelmek lobogó lángja.

A dal művelése nála nem iparkodás, hanem valódi lelki szíktés. Mindent kész feláldozni azért, csak hogy énekelhessen. Az életben bármi csapás érje, ő nem törődik vele, csak dalolhasson és akkor borult ege újra kiderül.

„Csak a dalom ki ne fogyjon
S a világgal semmi gondom.”

Életében sok baj, bánat, szomorúság érte, ezeknek töviseit hordja lelkében, de ez nem veri le ihletét, nem távolodik el az eszményétől. Ez az ideális vonás ragyogja be költészetét, mint a deledő nap a kristálytiszta tengerszemet, mindig csak az eget mutatja borulatlan kékjében, magasztos fenségében.

A szerelem ad szárnyat az ő költészetének. Egészszéges szívdobogás érzik ki szerelmes verseiből. Nem affektált, őszinte igaz érzelm tölti el szívét. Csengő-bongó ritmes sorokban fejezi ezt ki. Egy igaz szív szerelme szól felénk e dalokból, amely szerelmében találja fel tövét, boldogságát.

Érző szíve illatos virágait kronologikus rendben fűzte díszes bokrétaba. Szerelme történetét ismerjük meg úgy az első pillantástól egész addig, mig:

Betelt boldogságom
Egész menyországom,
Édes kedves feleségem
Szemeidben látom.

Hajnal hasadása,
Rózsa virulása —
Mind, mind a mi beteljesült
Boldogságunk mása.

Bokrétaba virágai közt van egy-egy, a mely nem épen illik beleje, de mind természetes és csinált virág nincs benne egy sem. Szíve lángoló szerelme volt mind egyikének termő talaja — szívből fakadtak és szívhez szólanak.

Szerelmének derült ege néha-néha beborul. Az élet küzdelmei nagyon megviselik, elkieseredik a sors ellen. Ezek a dalok, a melyeket a keserűség fakasztott, károsan hatottak költői kedélyére és könyvében csak az ad nekik létjogot, hogy amit bennük énekel, csakugyan át is élte.

Hozzájárul ehhez a nézete, hogy a modern kritika — melynek a pajtaszkodás a jelszava — az ő verseit mellőzi. Ez eleinte nagyon bántja őt és haragos versekkel könnyít rajta. Irodalmi viszonyainkról, különösen a kritikáról mond erős igazságokat. Satyrikusan gúnyolja ki azokat, a kik a mai modern, már-már seccesionista lyrának ünneplőjei és különös kedvvel figurázza ki a szerkesztőket.

Végre belátja, hogy ez meddő harc és visszavonul saját énjébe. Fegyverletétele határozottan előnyére van költészetének, hisz az ő rajongó lelkének jobban felel meg a boldogság békéje, mint a nyugtalanság harca.

Vigaszt talál abban, hogy ő mégis költőnek születt, kit nem a modern kritikuskok pajtaszkodása avatott azzá, hanem a múzsa; vigaszt talál abban, hogy ha a világ nem is ismeri el, van egy szerető lény, a ki őt megérti.

Nem bánom a verseimmel
Akármilyen történelmi,
Dobják ki az ablakon
Mint haszontalan semmit.

Többet ér-e a lantomnál
A faluk kolompja,
Mit bánom én, hogy a világ
Mondja-e, nem mondja.

Oh, csak egyet el ne véssek,
Hogy egy kis lány engem
— Dalaimat elolvassa —
Szívére öleljen.

Az élet csapásai egy időre megbénították szárnyait. Szokatlan nyereség árad ki e dalokból az élet rendje ellen. De a borulat költői lelkén csak rövid ideig tart. Boru után derül.

De nem is lehet ez másképp. Mindenkinek vannak szomorú pillanatai az életben, mindenkinek kijut a fájdalom, a szomorúság és bánatból. De ez sem tarthat örökké.

Az ő egéről is elszállanak a felhők, lassan-lassan megenyhül és örül az életnek. Ezzel újra visszatérnek költészetébe a játéki, mosolygó derült képek és újra előáll a hideg verselő után a melegen érző költő:

Csöndes, méla idő
Ide benn is csönd van;
Édes feleségem
Nyugszik a karomban.

Elesöndestl minden
A harc; mindnek vége —
Egy csak, a mit látok
Édes feleségem
Keble pihéges.

Uj lelkesedés, új vágy támadnak szívében, az előbb pessimista költő nem lett ugyan még optimistává, de már érezni lehet, hogy idealismusa újra diadalmaskodni fog.

Erzi ezt maga a költő is. A mikor elnyeri kedves szerelmét, eltágadja az élet keserűégeit. E szerelemben talál és nyer kárpótlást minden fájdalomért és már így énekel:

Elhagyatott, boldogtalan
Nem leszek én, nem is voltam.
Boldog vagyok, az is leszek,
Mert birhatom szerelmedet
Édes kedvesem! . . .

A szegény, hányatott fiu szerelmében elfeledi a sors csapásait, elfeledi küzdelmeit, a mikor szerelme napja hinti be verőfényűvel élete útját, elfeledi multját, a mikor:

Az egész menyországom
Édes mindensége
Itt van a karomban.
Itt vagy, itt vagy, itt vagy,
Édes menyországom
Édes feleségem.
Itt vagy, a karomban.

A családi életben, hűséges felesége oldalán feltűnt sokat hányatott lelke. Az életben sokat vesztett, megpróbált, elveszett bizalma, elveszett bite. Az élet tege-renek nagy bizonytalanságában ingott sajkája. Ő ott küzdött a rút, gonosz habokban. Szívében összefolyt a harag és a remény. Végre

A révbé értem . . . A családi élet
Legboldogabb révbé értem én!
S most a hazug világ még oly nagy volna
Kis otthonomban elfelejteném!

Leolvad szíveről a jég és mint tavasszal az ibolya, úgy nyílnak ki szívében újra a régi szép dalok.

Szerelmes versei mind hangulatosak, igaz, mély érzés tükörzik vissza. Ez a mély érzelm élete minden szakán végig húzódik, minden dalából ez hangzik vissza:

A szívem nem fogy ki soha
Édes boldog szerelméből.

A szerelem az ő igazi ihlető múzsája, ettől zeng fel édesen dala.

E mellett megénekl azokat, a kiket szeret, az édes jó anyát, a szerető barátot, balálkodik azoknak, a kiket csodál, imádja a természetet és ismeri szépségeit.

Mindaddig csak az alanyi költőt mutattuk be. Az ódához való hanghoz is van búrja lelkének. A hazaszeretet sokszor bazafias hűvvel, lendülettel hangzik lantjáról.

A tárgyfestésben, a leírásban is kitűnő. Alakjait, képeit élénken jeleníti meg, hogy az olvasó mintegy látja azokat megelevenedni, mozogni és elvonulni lelki szemei előtt.

Terméssel rakottan
Jönnek nagy szekerek;
Cimeres négy állat
Húzza mindegyiket.

Nyugodt, öreg batyák
Kísérgetik lassan
S nyájas „Adjon Isten”-t
Köszöntenek sorban.

Kalapot emelek . . .
S azt gondolom, intem:
Szorgalmas emberek
Adott is az Isten.

A „Derül-Borul” verskötetet melegen ajánljuk az irodalomkedvelők figyelmébe.

A pinceszövetkezetekről.

A földmiveltügyi m. kir. miniszter ismét egy újabb lépést tett az ország gazdasági helyzetének megjavítására, midőn pinceszövetkezetek megalakításával óhajtja a bortermelőket a módot megadni arra nézve, hogy bortermelőiket jobb áron értékesíthessék s e célból fenti cím alatt egy 51 oldalra terjedő füzetet adott ki, mely a pinceszövetkezetek célját, alakításának módjait és hasznát, valamint alapszabály-tervezetét tartalmazza. E közhasznú füzet ismertetéséül szolgáljon a következő kivonatos közlemény:

„Széltében-hosszában úgy szokás a mi szép hazánkat emlegetni, mint a tejjel-mézszel folyó Kánaán gazdag, boldog földjét. És ha végigmegyünk az ország változatos vidékein, be kell ismerünk, hogy sok igazság van ebben a nagy dicsőrethben. Buzánk acelas, rétjeinken gazdag rendeket ad az illatos, kövér fű, mindentütt édesre zsendül a gyümölcs, boraink tisztesek és zamatosak, a vizekben halak, erdőkön, mezőkön vadak tenyésznek, férfaink erősek és munkások, asszonyaink szépek és szorgalmasak; egy szóval mindentünk megvan, ami csak egy ország gazdagságához, a nép jólétéhez szükséges.

Es mégis azt látjuk, hogy népünk és kivált a gazdaember nem él olyan jólétben, aminőben élnie lehetne, mert nem aknázza ki azokat a kincseket, amelyek földjeinkben rejlnek s nem veszi igénybe azokat az előnyöket, amelyek terményeink feldolgozásánál és értékesítésénél kínálkoznak.

Ebben a kis füzetben bortermelőink bajait ószintén feltárva, azt akarjuk érthető szavakkal előadni, hogyan lehetne e sok megpróbáltatáson keresztül ment foglalkozást virágzásra emelni? Mindvégig különösen szem előtt fogjuk majd tartani a kistermelőknek szükségleteit és tehetőségeit, mert hiszen a jó tanácsra, a vezetésre és a segítségre az 1—2 holdas vagy a még ennél is kisebb szőlőgazdák, az egyszerű, tapasztalatlan, szegény emberek vannak legjobban reászorulva.

Ha a régi, jómódu bortermelő vidéken járunk, mindentütt csak a filloxera pusztításairól és a külföldről hozott szőlőbetegségről hallunk siralmas panaszokat. Csendes szomorkodással regélnek az öreg szőlőgazdák arról a jó világról, amikor a filloxera előtti időkben hegyen-völgyön hangos szüreteken örvendeztek a szőlőgazdák a bőséges és jó terméseknek. Az ilyen bánatos visszaemlékezések aztán rendszeresen az a vége, hogy a filloxera meg a szőlőbetegségek az okai mindennek. Az újonnan telepített, rónásági szőlők gazdái is csak a szőlőbetegségekre panaszkodnak. Pedig hej! de sok más egyéb baja is van a magyar bortermelőnek.

Mert lám! a filloxera-veszedelmet sok vidék már valahogyan kiheverte, sok helyen meg éppen most buzgólnak azon, hogy újra telepítsék az elpusztult szőlőket; aztán meg a homoki szőlők is egyre szaporodnak. Az amerikai szőlők s az oltványok, meg a szénkével való gyérítés már diadalmaskodnak a szörnyű kis ellenség ellen. A különböző permetezések, meg a műtrágyák s a gondos miveltésmódok pedig egyre jobban védelmezik fáradságunk gyümölcseit más szőlőbetegségek ellen is. Mindezek tehát csak olyan bajok ma már, amelyek ellen szakértelemmel és költséggel lehet védekezni. Hogy azonban a költség kikerüljön, a termelést jövedelmezőbbé kell tenni.

Csak hogy nálunk éppen a jövedelmezőség dolga áll mostanában nagyon rosszul. Vegyük csak sorra ennek egyes okait.

Első sorban is itt van mindjárt a hazánkban nem ritka jégverés, amely az utolsó években sok jó borunkat leszüreteltette ország-szerte. Ha a szorgalmas szőlőgazda 3—4 éven át összetakargatott valamit, az ötödik-hatodik esztendő jégverése megint csak elnyeli az iparkodás drága gyümölcseit. E baj ellen nincs más védelem, mint a jégbiztosítás, amely orvosság megint csak keserű, mert ez is új költség.

Azután ritka esztendő az olyan is, amelyben a termést az ország egyik-másik vidékén a májusi fagyok meg ne dezmálnák.

Ezekhez az elemi csapásokhoz járulnak még azok a gazdasági és üzleti bajok is, amelyek ország-szerte többé-kevésbé mindentütt érezhetők.

Igen nagy baj az, hogy egyenlő minőségű nagyobb borkészleteket az egyes borvidékeken alig lehet beszerezni. Ugyanannak a szőlőnek két egymástáni évbeli termése éppen úgy eltűn egymástól, mint két szomszédos gazdának ugyanegy évjáratból való bora. Már pedig állandó és biztos vevőkre leginkább csak úgy számíthatunk, ha évről-évre lehetőleg egyforma minőségű borkészletet, kellő mennyiségben vagyunk képesek nekik nyújtani.

Gondoljuk csak végig egy-egy magyar szüret lefolyását s még egy csomó termelési hibára, sőt vétékre akadunk.

Vajjon csodálkozhatunk-e azon, ha a kevert fajtaú és különbözőképen érett, hidegen és melegen együttvé zagyvált szőlőből kevés és silány minőségű mustot kapunk? Nem természetes-e továbbá, hogy ebből a silány nyers anyagból a tökéletlen erjedés és a későbbi ügyetlen kezelés után mindenféle betegségek kitett rossz bort kapunk? Az ecetesedés, dohoság, a nyulósodás, a törés és a nehéz derítés és sok más baj ered a hibás szüretelésből és helytelen kezelésből.

Aztán, ha e sok veszedelem között mégis csak talál a vevő kedvére való bort, tudnánk-e neki ebből egyforma minőségben még egy pár száz vagy ezer hektoliterrel szolgálni? Bizony még a legnagyobb termelők is alig képesek erre.

Általában a mi borászatunknak a következő fogyatkozásai és hibái vannak:

1. a drága nyersanyagot nagyon hiányosan, rosszul használjuk ki;
2. a gondatlan és a hibás kezelés folytán sokkal silányabb minőségű bort tudunk előállítani, mint amilyent okszerű műveletekkel előállíthatnánk;
3. borainknak nincs állandó, egyforma minősége és jellege.

A legnagyobb baj, amelytől minden kár ered, az, hogy minden szőlőgazda maga szüretelti le a szőlőjét s borát maga erjeszti, kezeli és árusítja.

Hogyha virágzásra akarjuk emelni borászatunkat, akkor oda kell feleltetnünk a szüretelést és a borkészítést, hogy az a legnagyobb szakavatottsággal és tökéletességgel végeztessék.

Nagy baja még a mi bortermelőinknek az, hogy

pusztításai és a szőlőinket ért más elemi csapások köbor eladása körül nagyon járatlanok és habár a filloxera vetkeztében évi bortermésünk mennyisége tetemesen csökkent, sokszor hallunk panaszt a miatt, hogy a termelők nem tudják eladni boraikat, vagy pedig kénytelenek azt olyan áron adni, a hogy azokra éppen vevő akad; viszont a fogyasztók meg alig bírják a jó bort megfizetni.

Mindezeknek a bajoknak megszüntetése vagy lehető orvoslása végett ajánljuk mi különösen a kis és a közép szőlőbirtokosoknak azt, hogy alakítsanak maguk között vidékenként pinceszövetkezeteket.

Nagyon jó volna, ha ennek az egyesülésnek a nagy fontosságát jól észbe vehetném minden olvasómnak; Pál apostol ékes szavaival szeretnék szólani, hogy mindenkit meggyőzzek arról, milyen nagy erő van az egyesülésben és milyen nagy gyengeség a magányos elhagyatottságban.

A földmiveltügyi m. kir. miniszter által fenti címen kiadott kis füzet a továbbiakban megismerteti az érdeklődő szőlőgazdákkal ezeket a szövetkezeteket, tanácsokat ad a megalakításra és vezetésre vonatkozólag, végre pedig kimutatja, hogy miképpen segítenének a pinceszövetkezetek a bortermelők égető bajain. A füzet második részét pinceszövetkezetek részére szolgáló alapszabály-minta foglalja el.

Menet-rend.

(1899. évi október hó 1-től.)

Az október hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

1. Szabadka felé indulás: Reggel 6 óra 46 perckor személyvonat, déli 11 óra 54 perckor vegyesvonat és esti 8 óra 35 perckor vegyesvonat.
2. Szabadka felől érkezés: Reggeli 6 óra 45 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 perckor személyvonat és esti 8 óra 34 perckor személyvonat.
3. Gombos felé indulás: Reggeli 6 óra 55 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 perckor személyvonat és esti 8 óra 41 perckor személyvonat.
4. Gombos felől érkezés: Reggeli 6 óra 39 perckor személyvonat, déli 11 óra 47 perckor személyvonat és esti 8 óra 25 perckor vegyesvonat.
5. Baja felé indulás: Reggeli 7 óra 5 perckor személyvonat, délutáni 4 óra 5 perckor vegyesvonat.
6. Baja felől érkezés: Reggeli 6 óra 25 perckor vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 perckor személyvonat.
7. Újvidék felé indulás: Hajnali 2 óra 55 perckor vegyesvonat, reggeli 7 órakor személyvonat, délutáni 3 óra 51 perckor személyvonat.
8. Újvidék felől érkezés: Reggeli 6 óra 30 perckor személyvonat, déli 11 óra 30 perckor személyvonat, esti 7 óra 17 perckor vegyesvonat.

Feladás szerkesztő:

Dr. BALGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

Med. univ.

Dr. FUCHS MÓR specialista szemorvos

Zomborban, Széchenyi-körút 437.

nélhal Teofánovics ügyvéd házában, 10—8

Dreher-féle sörrelaktárral szemben.

Rendel naponta d. u. 2—4 óráig.

Sztapári-úton levő 26. számú ház és beltelek egészben vagy részben eladó. Bővebbet a tulajdonos: LANG GYULA városi tanácsnoknál.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

49467. szám. alisp. 1899.

Pályázati hirdetés.

A vezetésemre bizott vármegye almási járásában elhalálozás következtében megürült és évi 220 frt fizetés, 30 frt lakpénz, 20 frt csizmapénz és természetbeni ruházattal (évente 1 sapka, 1 atilla, 2 kék nadrág, 1 vörös mellény, 1 teljes kanavász nyári ruha, valamint 3 évente egy báránypelése menté és 4 évente egy köppeney) javadalmazott járási hivatali állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy 1873. évi II. t. c. 12. §-ában és ugyanezen törvénycikk 17. §-ának c) pontjában körülírt követelményeknek megfelelően felszerelt kérvényeiket 1899. évi december hó 15-ig hozzám annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Zomborban, 1899. évi november hó 2-án.

Alispán helyett:

Vojnits István s. k.,

főjegyző.

3—2

Földeladás.

Nicolics született Sztrilich Mariska tulajdonát képező s a zombor-bezdáni út mellett (Michajlovits szállás átfelében) fekvő szállás, a hozzá tartozó földdel együtt, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást Nicolics György Zomborban és Nicolics Aurél Covarison adhat.

3—3

Nicolics Aurél.

Eladó házak.

Zomborban, barát-utca, Szelenese külvárosban fekvő 113. és 114. szám alatti házaimat szabad kézből eladom; van bennük 7 szoba, 4 konyha, 3 éléskamra, 3 faskamra és kert. — Bővebb felvilágosítás nyerhető ugyanott.

3—2

Özv. Stebler Józsefné.

9458. szám kig. 1899.

Pályázati hirdetés.

Vajszka és Bogyán szövetkezett kisközségekből álló jegyzői körben a segédjegyzői állás üresedésbe jövén, mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, felhívom, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi november hó 25-ik napjáig annál is inkább benyújtsák, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Az állással előleges havi részletekben kifizetendő 480 frt évi javadalmazás van összekötve. Szláv nyelvben jártasak előnyben részesülnek. Hódásghon, 1899. november 8-án.

Lichtneckert,

szolgabíró.

3—3

95526. sz. I. 1899.

Árlejtsi hirdetés.

Alulírt kir. pénzügyigazgatóság közhírré teszi, hogy a kulai kir. pénzügyi laktanyaépületen eszközözlendő átalakítási, tatarozási munkálatok a nagym. kir. pénzügyminiszteriumnak folyó évi szeptember hó 30-án kelt 77162. számú magas rendeletével 3594 frt költségösszeg erejéig engedélyezve lettek.

E munkálatnak keresztülvitele érdekében ezennel versenytárgyalás hirdettetik.

Felhívotnak vállalkozók, hogy írásbeli zárt ajánlataikat 360 frt óvadéki összeg csatolása, avagy a valamely kir. adóhivatalhoz lett befizetéséről szóló letéti nyugta melléklése mellett **folyó évi december hó 4-én délelőtt 10 óráig** alulírt kir. pénzügyigazgatóságnál (I. emelet, I. ügyosztály) nyújtsák be, annyival is inkább ez ideig, mert későbbi ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatban nyilatkozni kell arról, hogy vállalkozó az általános és részletes feltételeket ismeri s annak magát aláveti.

Határozottan kell kifejezni az ajánlatban, hogy vállalkozó a munkálatokat — melyek 1900. évi június hó 30-ig okvetlenül teljesítendő — hány százaléka leengedése mellett kívánja elvállalni.

Az összes feltételek, a költségelőirányzat és a munkálati tervvel együtt a kulai kir. adóhivatal főnökénél megtekinthetők.

Zombor, 1899. évi november hó 5-én.

Kovács,

ptl. igazgató h.

2—2

2053. szám.

kig. 1899.

Árlejtsi hirdetés.

A vármegye törvényhatósági közigazgatási bizottságának 4643. kigh. ex 1899. sz. a kelt határozata folytán az ó-sztapári róm. kath. iskola és tanítói lakás felépítési munkálatoknak oszt. ért. 5484 frt 59 kr előirányzat szerint leendő foganatosítása engedélyeztetvén, ezen munkálatoknak vállalkozás útján való biztosítása céljából **1899. évi november hó 28-án délelőtt 10 órakor** O-Sztapár községében nyilvános szóbeli árlejtsi és zárt ajánlati versenytárgyalás a járási főszolgabíró avagy helyettesének közbejötté mellett fog tartani.

Felhívotnak a vállalkozni szándékozók, hogy a költségvetési összeg 5%-ának megfelelő 274 frt 23 kr bánatpénzzel, vagy ilyen értékű magyar állami papirokkal ellátott zárt ajánlataikat a nyilvános árlejtsi megkezdése előtt alulírt eljárásnál nyújtsák be, vagy ilyen pénzüsszeggel magukat ellátva, a szóbeli árlejtsi jelenjenek meg.

A tervek, költségvetés, vállalkozási részletes feltételek és egyéb ezen munkálatokra vonatkozó okmányok O-Sztapár község jegyzői irodájában naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt O-Sztapáron, 1899. évi november hó 9-én.

3—2

As elüljáróság.

STEBLER LAJOS
 férfi szabó, férfi és női kalapkereskedő
 Korzó, dr. Falcione Nándor-féle házban, Zomborban.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli női és férfi kalapok megérkeztek.

Mindenféle **ernyők** kaphatók.

Férfi öltönyöket mérték szerint a legpontosabb kiszolgálás és legolcsóbb árak mellett készítek.

A nagyérdemű közönség kegyes pártfogását kérem.

Stebler Lajos,
 3-1 férfi szabó.

**Lakás-
 változtatás.**

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönségnek becses tudomására hozni, miszerint a **Zrinyi-utcai 184. sz. ház,** a melyben üzletem és lakásom tűzvész folytán lakhatatlanná válván, kénytelen voltam onnan kiköltözni és

női szabó-üzletemet a csendes-utca (takarékpénztár-utca) **130. sz. a. rendeztem be.**

Kérem a nagyérdemű hölgyközönséget, hogy ezen lakásváltoztatást tudomásul venni és üzletemet további kegyes pártfogásában részesíteni kegyeskedjék.

Zombor, 1899. november hó.

Draxler Lajos,

3-3 női szabó.

2197. szám.
 kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

O-Sztapár községében lemondás folytán megüresedett községi lovasrendőri állásra ezennel pályázat hirdetettik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket O-Sztapár község elöljáróságánál **1899. évi november hó 30-ik napjáig** adják be.

Ezen állással a közpénztárból havi utólagos részletekben fizetendő 200 frt évi fizetés és 100 frt lótar-tásra van egybekötve, míg a szabályrendeleti egyenru-házatot sajátjából tartozik beszerezni.

A pályázóktól a hivatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelvnek tudása is megkívánatik.

Kelt O-Sztapáron, 1899. évi november hó 13-án.

Milits Szvetozár, **Abity Mladen,**
 községi jegyző. 2-1 községi bír.

Bérleti hirdetés.

Az ó-morovicai izr. hitközség tulajdonát képező a pacséri határban levő „Ungar Benjámín“-féle alapítványföld — mintegy 100 láncc — **1900. junniustól** kezdve több évre bérbe adandó. Bővebb értesítést az ó-morovicai izr. hitközség elnöke ad.

O-Morovicán, 1899. novemb. 12.

SCHULHOF LEÓ,

3-1 hitk. jegyző.

55. szám.
 II-1899.

Kihirdetés.

A pivnicai anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Grnya János, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása ágostai hitvallású evangélikus, állása (foglalkozása) kisbirtokos családtagja, lakóhelye Pivnica, születési helye Pivnica, ideje 1876. évi november hó 22-ik napja s a ki néhai Grnya János és neje néhai született Csincsurák Katalin fia.

2. Vágala Zsuzsanna, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása ágostai hitvallású evangélikus, állása (foglalkozása) háztartás, lakóhelye Erdevíh, születési helye Erdevíh, ideje 1880. évi február hó 3-ik napja s a ki Vágala József és neje született Forday Zsuzsanna leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívtnak mindazok, a kiknek a nevezett házasságra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi elöljáróság (illetéleg anyakönyvvezetője) útján jelenték be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Pivnicán és a „Bácska“ című lapban.

Kelt Pivnicán, 1899. évi november hó 8. napján.

Borovszky Kornél,
 anyakönyvvezető-helyettes.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA
 KÖNYV- ÉS KÖNYVOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
 A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

itt megrendelhetők:
 Váltók.
 Gyűjtemények.
 Számok.
 Levéljegyek.
 Névjegyek.
 Eljegyzési és esketési kártyák.
 Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Közszégi nyomtatványokból nagy rakfár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
 Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállításai áron szállítatnak.
 Községeknek három havi hitel.

itt megrendelhetők:
 Hírlapok.
 Művek.
 Naptárak.
 Táblázatok.
 Falragaszok.
 Körlevelek.
 Táncevangeliumi meghívók.
 Táncrendek.
 Étlapok.

A „BÁCSKA“ kiadóhivatala.
 Telefon szám: 18.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

STEBLER ANTAL

műcsozás és ékszerész

Zombor, „Korzó“, a nagy dohánytözsde mellett.

Dús választék

schweici arany-, ezüst-, tulla-, bécsi inga-, konyha-, francia ébresztő-, íróasztali- és schwarzwaldi órákban.

Továbbá nagy választék

ékszer-, arany-, ezüst- és china-ezüst árukban a legolcsóbb árak mellett.

Óráknál 2 évi jótállás.

Elfogadok minden e szakmába vágó javításokat. Veszek és becserelek töredék arany- és ezüst-árakat a legmagasabb áron. — Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. Vénőki munkákat a legtisztábban eszközölöm. (Jegygyűrűbe vésés ingyen.)

Képes árjegyzéket

vidékre ingyen és bérmentve küldök.

Fiú tanonc felvétetik.

6497. szám.
 kig. 1899.

Árlejtsési hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye apatini járásának főszolgabírája részéről ezennel közbirre tétetik, hogy az alább megnevezett építkezési munkákat biztosítása céljából **f. évi november hó 26-án délelőtt 9 órakor** a szolgabírói hivatal helyiségében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyre vállalkozni kívánók ezennel meghívtnak.

- A biztosítandó építkezési munkákat a következők:
 1. A Prigl-Szt. Iván községben óvodának alakítandó 290. ö. i. számú háznál eszközözendő pótépités.
 2. Az építkezés befejezésének határideje 1900. évi július 1-je.
 3. Leteendő bánatpénz 410 frt 63 kr.
 4. Költségtétési előirányzatban megállapított összeg 4168 frt 02 kr.

Ezen munkára vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlat egységi árak úgy számokkal mint betűkkel kiirandók és amelyekben a fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül csatolandó és f. évi november hó 25-én d. u. 5 óráig alulírtára címezve nyújtandók be.

Az ajánlatok úgy nyújtandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek világosan feljegyzendők; megjegyeztetvén, hogy a kitett határidőn túl beérkező, vagy az előirt kellekeket bármik tekintetben nélkülöző ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Azok, kik a felsorolt vállalatra a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánunk pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtsést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtsésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtsés megkezdése előtt az abban részt venni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtsési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbeli pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-ának megfelelőleg kiegészíteni tartozik.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtsési feltételek, építési terv és ezzel kapcsolatos okmányok alulírt hivatásban a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Apatin, 1899. évi november hó 9-én.

Főszolgabíró h. t.

Jeisel Henrik,
 szolgabíró.

Zombor, Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvomdái.

Polgári kifőző.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Zomborban, Rókus-utca 63. szám alatti házban folyó évi november hó 15-étől kezdve

polgári kifőzőt

nyitok és a legjobb ízű ételeket szolgálom fel kihordásra és bennétkezőknek. — Vasárnap és csütörtökön 5 tál, a többi napokon 4 tál ételt adok havi 26 forintért.

Több vidéki nagy városban és Zomborban is több évig a legelőkelőbb házaknál mint főzőnő voltam alkalmazva, ami elég bizonyosság arra, hogy a nagyérdemű közönség pártfogását a magam részére kinyerjem.

Főtörekvésem mindenkor oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség részére a legizletesebb ételeket szolgálhassam ki.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását a magam részére kérem, maradok Zombor, 1899. évi november hóban

kész szolgálattal:

özv. Kiss Andrásné.

3-2

6508. szám.
 kig. 1899.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásához tartozó Gyulafalva községében lekötés folytán tresedésbe jött és évi 300 frt fizetéssel és 20 frt anyakönyvi helyettesi díjazással javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázat hirdetettik s felhívtnak az állást elnyerni óhajtók, hogy minősítvényüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi november hó 30-áig** nyújtsák be, mert a később beadottak figyelembe nem vétetnek.

Zombor, 1899. évi november hó 9-én.

Vujevich,
 szolgabíró.

3-1

11541. sz.
 tkvi 1899.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közbirre teszi, hogy a zombori kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Schmidt Péter végrehajtást szenvedő elleni 500 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Csonoplyán fekvő, a csonoplyai 777. sz. betétben foglalt Schmidt Péter nevén álló A. I. 1-2, sor, 451. hr. 271 □ öl beltelki kert és 452 hr. 305. ö. i. számú ház és 197 □ öl beltelekre az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi január hó 23-ik napján délelőtt 10 órakor Csonoply községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kikötött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1899. évi október hó 30-án.

A zombori kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
 kir. tvszéki bír.